

Antipestprotocol of protocol tegen ongewenst gedrag

Informatie over (ons beleid tegen) pesten. Voor docenten, ouders en leerlingen.

Inleiding

De school draagt zorg voor een veilig schoolklimaat en streeft naar een basisveiligheid voor iedereen. Pesten is ongewenst gedrag omdat het de sociale veiligheid op school bedreigt. Het gaat daarbij zowel over de psychische, sociale en fysieke veiligheid.

Pedagogisch beleid

Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze leren. Het is een plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij onderdeel uitmaken van de samenleving. Jongeren leren hier verschillende normen, waarden en omgangsvormen en hebben hier zelf ook invloed op. Leerlingen mogen hun grenzen ontdekken en leren respectvol met elkaar om te gaan. Iedereen wordt gezien, gewaardeerd en geaccepteerd zoals hij is.

Kernwaarden (visueel zichtbaar binnen de school)

- Veilig
Het vakcollege is een veilige school.
- Respectvol
We gaan met respect met onszelf met elkaar en met spullen van anderen om.
- Toekomst en gezond leven
Op het Vakcollege werk je aan je toekomst zodat je op een zelfstandige en gezonde manier kunt leven.
- Samen verantwoordelijk
School, leerlingen en ouders zorgen er samen voor dat iedere leerling zich goed kan ontwikkelen.

Wat is pesten?

Er is een verschil tussen plagen en pesten. Plagen mag, pesten niet. Het verschil tussen plagen en pesten is dat plagen voor allebei echt leuk is. De ene keer plaagt iemand jou, de andere keer plaag je terug. Je kunt er samen vrolijk om lachen.

Pestweb legt jongeren het verschil zo uit:

- Pesten is een ander bewust hinderen of pijn doen.
- Pesters pakken meestal één persoon.
- Ze doen dat niet één keer, maar herhalen het vaak.
- Ze zijn meestal sterker, met meer of ouder.
- Het slachtoffer kan zich niet verdedigen en kan hetzelfde niet terugdoen.
- De pesters en de omstanders kunnen er wel om lachen.
- Maar degene die gepest wordt heeft er hinder, verdriet en pijn van.

Daarom mag plagen wel en pesten niet.

Pesten komt in allerlei vormen en gradaties voor.

Uitgegaan wordt van de meldingen en signalen die binnenkomen. Elk signaal wordt serieus genomen, iedere medewerker dient alert te reageren op pestgedrag en dient zelf voorbeeldgedrag te vertonen naar leerlingen.

Dit pestprotocol is van toepassing op pestgedrag in de school en op het schoolterrein.

Partijen bij het pesten

In het geval van pesten worden meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pestende leerling(en), de zwijgende middengroep, het personeel en de ouders.

Om het pesten zowel in preventieve zin als in curatieve zin aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid.

Preventieve aanpak

- Overdracht school van herkomst – Vakcollege:
Voor de komst van de leerling op onze school worden eventuele bijzonderheden bij de intake van de leerling opgevraagd bij de basisschool en ouders. Dit wordt genoteerd in Magister van het Vakcollege.
- In de introductieweek van de eerste klas wordt expliciet aandacht besteed aan het voorkomen van pestgedrag. Er wordt een pestcontract opgesteld en ondertekend door leerlingen en mentoren. Dit contract wordt gekopieerd en bewaard in het (klassen)dossier.
- Op de eerste ouderavond van klas 1 wordt het fenomeen 'pesten' onder de aandacht gebracht van ouders. Hierin wordt besproken welke verantwoordelijkheden ouders en school hierin hebben. Onderdeel hiervan is het bespreken van het pestprotocol.
- In de mentorlessen door het jaar heen wordt aandacht besteed aan het omgaan met groepsdruk, samenwerken, het gebruik en misbruik maken van social media, het welbevinden van de individuele leerling en de groeps sfeer.
- In klas 2 en 3 wordt deze lijn doorgezet in een cyclus van mentorlessen. Hierin wordt aandacht besteed aan de groeps sfeer en het welbevinden van de individuele leerling. De normen, waarden en omgangsvormen vormen hierin de basis.
- Door leerlingen en vakdocenten wordt een vragenlijst ingevuld worden over hoe de leerlingen de sfeer en veiligheid op school worden ervaren (veiligheidsmonitor?). Aan de hand van de resultaten wordt in overleg tussen de mentor, afdelingsleider, de zorgcoördinator en de vertrouwenspersoon, indien nodig, actie ondernomen.
- Tijdens de cyclische zoco- mentorbesprekingen worden alle leerlingen van de betreffende mentor doorgesproken m.b.v. Magister. Van hieruit volgen actieplannen waarvan ook de afdelingsleider op de hoogte wordt gesteld. Het zorgteam kan geraadpleegd worden vanuit dit overleg.

Signalen van pesten

Als personeelsleden, ouders of medeleerlingen pestgedrag signaleren, dan brengen zij direct de mentor op de hoogte. De mentor zorgt ervoor dat deze signalen in Magister geregistreerd worden. Bij het opmerken van signalen (bijlage 1) nemen zij duidelijk stelling in tegen pesten. In bijlage 4 staan tips voor de ouders.

Curatieve aanpak (bijlage 2)

- Als er gepest wordt:
Wordt er zowel van de leerling, de medewerker en de ouders een proactieve houding verwacht. Dit betekent dat vermoedens van pesten actief worden

besproken en aangepakt. Aanspreekpunten (docenten, mentoren, surveillanten) zijn zichtbaar en toegankelijk in de school aanwezig. Leerlingen en ouders worden door medewerkers gestimuleerd pestsignalen te melden.

- **Wie neemt als eerste actie?**

Afhankelijk van (acute) dreiging wordt het pestsignaal gemeld bij de mentor/ afdelingsleider/ zorgteam. De beschikbare gesprekspartner hoort alle betrokken partijen aan en stelt de mentor van de inhoud op de hoogte. Vervolgens maakt de mentor in samenspraak met leerling, ouders en evt. andere betrokkenen een plan van aanpak. Mentor draagt zorg voor een juiste uitvoering van het actieplan door alle betrokkenen. Evaluatie en bijstellen van het plan is hiervan onderdeel.

- **Als het niet lukt om het pesten te stoppen?**

- Het pesten steekt steeds opnieuw de kop op. Dan kan de mentor en/ of afdelingsleider een verzoek tot extra ondersteuning bij de zorgcoördinator neerleggen.

Vanuit het zorgteam wordt iemand aan de mentor gekoppeld om grip op de situatie in de klas te krijgen en het sociale klimaat te herstellen.

- **Maatregelen n.a.v. pesten en ongewenst gedrag:**

- Gesprekken aangaan met betrokkenen
- Gesprek in de klas (oude protocol)
- Omgeving op de hoogte is van genomen maatregelen zodat iedereen ziet wat consequenties zijn van pestgedrag. Leerelement voor iedereen vergroten.
- Vierkantrooster
- Schorsing
- Andere schoolkeuze
- Trainingen (Sova, weerbaarheid)
- Samenwerking met ouders
- Arrangementen vanuit het SWV (ET licht)
- Aangiftes
- Bewaren en raadplegen van bewijsmateriaal (bijv. camerabeelden)
- Terugkoppeling van gezette acties door mentor naar alle betrokkenen en ouders.

Cyberpesten

Voor aanpak zie bijlage 3.

Zorg en nazorg

Als kinderen ernstig sociaal-emotioneel beschadigd zijn door pestgedrag kunnen ze in gesprek gaan met onze contextueel begeleiders. Ook (mede)pesters zijn welkom als zij er voor hulp open staan.

De mentor zorgt voor een herstel van een evenwichtig klassenklimaat.

Registratie

Van een pestincident wordt door de mentor een verslag gemaakt in het logboek van de betrokken leerlingen in magister.

Monitoring

Hoe houden we zicht op pesten en een veilig schoolklimaat?

- Toezicht

- Tevredenheidsonderzoek (jaarlijks)
- Emovo-onderzoek GGD (jaarlijks)
- Scholen op de kaart

Informatiebronnen

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs>

<https://www.schoolveiligheid.nl/>

http://www.omo.nl/over-ons/beleid-en-reglementen/cDU505_Beleid-en-reglementen.aspx

Bijlage 1 pestprotocol of protocol tegen ongewenst gedrag

WAT KUNNEN SIGNALLEN ZIJN VAN PESTEN?

- Niet meer naar school willen.
- Niets meer over school vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Vaak hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet naar buiten willen
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een club willen / durven gaan.
- Bepaalde kleren niet meer aan willen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.
- Concentratieverlies
- Opvallend gedrag wat u niet kunt plaatsen bij uw kind (bijv. spullen voor een ander in bewaring nemen, extra materialen mee naar school nemen om aan anderen te geven).

Bijlage 2 pestprotocol of protocol tegen ongewenst gedrag

HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

A. De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste en betreft hen bij de oplossing.
3. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt. Hij kan in samenspraak met de afdelingsleider ook het verzoek doen om coaching te krijgen bij de aanpak vanuit het zorgteam.
4. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
5. Indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de afdelingsleider van de leerling(en).
6. Indien het probleem escaleert (zie 5) worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het vinden van een oplossing.
7. Al de gezette stappen en gemaakte afspraken worden door de mentor in Magister gezet.

B. De afdelingsleider/ zorgcoördinator

1. De afdelingsleider/ zorgcoördinator kan in onderling overleg de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
 - a. confronteren
 - b. mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - c. helderheid geven over het vervolgtraject (bij herhaling) van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Afdelingsleider schakelt de hulp van het zorgteam in voor de pester en de gepeste.
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor en het zorgteam.

C. Schorsing

Als er ook daarna geen verbetering geconstateerd wordt krijgt de pestende leerling eerst een dag (interne) schorsing en bij recidive een (externe) langere schorsing, dit in overleg met de afdelingsleider.

D. Verwijdering van het Vakcollege

Wanneer de leerling ondanks alle inspanningen van de betrokken partijen blijft volharden in het ongewenste pestgedrag liggen er geen perspectieven meer tot verandering. Het Vakcollege kan en wil geen verantwoordelijkheid meer nemen voor de veiligheid van de overige leerlingen. Er rest het Vakcollege niets anders dan verwijdering. In overleg met ouders, afdelingsleider en zorgcoördinator wordt de best passende vervolgplek besproken.

NB. Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad; als een interventie succes heeft, kunnen vervolgstappen achterwege blijven. Het in het stappenplan genoemde traject bij aanhoudend pesten is geen automatisme; per leerling wordt bekeken welke maatregelen het meest passend zijn. Hierbij kunnen verschillen tussen vestigingen optreden, wat onder andere te maken heeft met de psychosociale context die niet op alle vestigingen dezelfde is.

Bijlage 3 pestprotocol of protocol tegen ongewenst gedrag

Cyberpesten

WAT IS CYBERPESTEN?

Cyberpesten (of digitaal pesten) is pesten via internet en/ of mobiele telefoon. Cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking en overzien zij de gevolgen niet van acties op het digitale net. Controle vanuit volwassenen in de omgeving is lastiger wat maakt dat jongeren meer vrijheid ervaren op het net.

HOE WORDT ER GEPEST?

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen). Dit gebeurt ook stelselmatig. Bijv. lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hatelijke-mails of het uitspreken van bedreigen
- het maken, versturen en tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: seksueel getint- of intimiderend materiaal. Hierin worden jongeren vaker onder druk gezet door een ander waardoor ze acties ondernemen waarvan zij de gevolgen niet overzien.
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail of het overnemen van een account.

HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN CYBERPESTEN

1. Bewaar de berichten.

Benadruk dat de leerling de berichten waarin het pestgedrag voorkomt bewaart. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren).

2. negeren en/ of blokkeren van de afzender.

Leg de leerling uit hoe hij/zij het bericht/ de afzender kan negeren/ blokkeren.

3. Probeer de dader op te sporen.

Aan de hand van bewaarde berichten bekijkt school wanneer de incidenten hebben plaatsgevonden (binnen- of buiten schooltijd). Tevens wordt bekeken of de betrokkenen leerlingen van de OMO scholen groep zijn.

Als het voorvallen binnen schooltijd betreft en het leerlingen van de OMO scholengroep zijn gaat dit pestprotocol in werking. Betreft het incidenten buiten schooltijd en zijn het actoren van buiten de OMO scholengroep, dan adviseert school jongeren en ouders aangifte te doen bij de politie.

4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling.

Geef de ouders tips over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.

5. Verwijs de ouders zo nodig door.

Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:

- 0800-5010: ouderorganisatie op werkdagen van 10.00 tot 15.00 uur (of www.50tien.nl).
- 0900-1113111: de vertrouwensinspectie op werkdagen van 08.00 tot 17.00 uur.

- www.helpwanted.nl
Hier kunnen kinderen, jongeren en opvoeders terecht die informatie willen of melding willen doen van seksueel misbruik via internet.

6. Adviseer aangifte.

In het geval van cyberpesten en leerlingen ervaren last hierin, dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101)

7. De zorgcoördinator.

Verwijs de pester en/of de gepeste door naar de zorgcoördinator wanneer verdere begeleiding nodig is.

Bijlage 4 pestprotocol of protocol tegen ongewenst gedrag

Wat ouders / verzorgers zelf kunnen doen:

- Vraag na hoe de school met pesten omgaat en zorg ervoor dat de aanpak m.b.t. pesten voor iedereen gelijk is.
- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen vertrouwelijk gaat praten om het pesten te stoppen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt.
- Garandeer uw kind, dat u zorgvuldig en vertrouwelijk hiermee zult omgaan.
- Leg uw kind uit hoe het komt dat kinderen pesten.
- Benadruk dat uw kind met dergelijke verhalen naar een volwassene toestapt. Zo kan een volwassene meehelpen in het stoppen van het pesten.
- Laat uw kind meedenken over een prettige oplossing en neem dit serieus.
- Geef aan uw kind aan dat het mogelijk is dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet.
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.
- Beloon uw kind en help het zijn / haar zelfrespect terug te krijgen. Vraag school hierin om te ondersteunen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: "Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?" Stel in plaats daarvan de vraag "Hoe heb je je vandaag gevoeld op school?"
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining. School kan hierin adviseren.
- Houd het niet stil, maar onderneem actie door iemand in vertrouwen te nemen.

Informatie voor ouders van pestende leerlingen

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind kan (onbewust) pesten.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak en aanleiding van het pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het gedrag met anderen doet.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport.
- Bekijk samen met uw kind een filmpje over pesten
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan. Ben hierin ook een voorbeeld voor uw kind.
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Ook zijn er mogelijkheden om uw kind aan een sociale vaardigheidstraining te laten meedoen. School kan hierin adviseren.